

دو سال از جنگ بیهوده؛ سودان به کجا می‌رود؟!

وبسایت الجزیره نت در تاریخ ۲۴ آوریل ۲۰۲۵ گزارشی با عنوان «دستاورد دو سال جنگ سودان به روایت آمار» منتشر کرد که در آن به ویرانی و نابودی تمامی ابعاد زندگی در سودان پرداخته شده است. در این گزارش آمده است: وزارت بهداشت سودان کشته شدن ۱۲ هزار غیرنظامی را که به بیمارستان‌های کشور رسیده‌اند، ثبت کرده است که این رقم تنها ۱۰ درصد از مجموع شمار کشته‌شدگان جنگ را تشکیل می‌دهد؛ در حالی که کمیته بین‌المللی نجات اعلام کرده است شمار قربانیان جنگ به ۱۵۰ هزار نفر رسیده که این عدد از آمار اعلام‌شده سازمان ملل متحد که حدود ۱۲۰ هزار کشته را تخمین زده، بیشتر است. دانشکده بهداشت عمومی لندن نیز در ماه نوامبر گذشته گزارشی منتشر کرد که از مرگ بیش از ۶۱ هزار نفر تنها در خارطوم، از آغاز درگیری‌ها در سودان تا ژوئن گذشته، خبر داده است که این رقم افزایش ۵۰ درصدی نسبت به نرخ مرگ‌ومیر پیش از جنگ را نشان می‌دهد. از میان این موارد، ۲۶ هزار مورد مرگ مستقیماً ناشی از خشونت‌های مرتبط با جنگ بوده است.

پس از گذشت دو سال از جنگ، سازمان بین‌المللی مهاجرت در هفته گذشته اعلام کرد که درگیری مسلحانه در کشور منجر به آوارگی بیش از ۱۱ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر شده است. در بخش خدمات نیز، گزارش اشاره کرده است که خسارات وارده به حدود ۱۱ میلیارد دلار رسیده است و از میان ۷۵۰ بیمارستان، ۲۵۰ بیمارستان از چرخه خدمات خارج شده‌اند. همچنین درگیری‌ها منجر به خروج بیش از ۶۰ درصد داروخانه‌ها و انبارهای دارویی از مدار خدمت شده‌اند؛ یا به علت غارت و یا بر اثر آسیب و نابودی.

در حوزه آموزش عالی، گزارشی رسمی که الجزیره نت به آن دست‌یافته، نشان می‌دهد که نزدیک به ۱۲۰ دانشگاه و کالج دولتی و خصوصی، به‌ویژه در ایالت خارطوم که حدود نیم میلیون دانشجو در آن‌ها تحصیل می‌کنند، زیرساخت‌های خود را تقریباً به‌طور کامل از دست داده‌اند. همچنین شش دانشگاه در ایالت‌های مختلف تخریب شده‌اند که چهار دانشگاه از آن‌ها در دارفور قرار دارند.

اما در حوزه آموزش عمومی، جنگ باعث شده است که بیش از ۱۷ میلیون کودک از مدرسه‌ها بازمانند و به مناطق آوارگی و پناهندگی رانده شوند؛ این رقم افزوده می‌شود به ۶ میلیون و ۹۰۰ هزار کودکی که پیش از جنگ، در مناطق آواره‌نشین و دیگر مناطق، ترک تحصیل کرده بودند. این وضعیت تا زمانی ادامه داشت که مدرسه‌ها در ایالت‌های امن که ارتش مجدداً کنترل آن‌ها را در خارطوم، الجزیره، سنار، شهرستان‌هایی در شمال کردفان و نیل سفید به دست گرفته، فعالیت خود را از سر گرفتند.

در خصوص افراد مفقود، هیچ آمار موثقی وجود ندارد، اما گروه سودانی دفاع از حقوق و آزادی‌ها شمار آن‌ها را حدود ۵۰ هزار نفر برآورد کرده است.

در مورد خشونت جنسی، واحد مبارزه با خشونت علیه زنان در سودان که یک نهاد دولتی است، از ثبت ۱۱۳۸ مورد تجاوز جنسی در مناطق تحت کنترل نیروهای پشتیبانی سریع، از آغاز جنگ تا فوریه گذشته خبر داده است. همچنین در ماه مارس گذشته، صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف) اعلام کرد که از ابتدای سال گذشته تاکنون، ۲۲۱ مورد تجاوز به کودکان را ثبت کرده است.

اما زیان‌های اقتصادی، بنا بر مطالعه‌ای جدید که توسط نهادهای رسمی تهیه شده، ویرانی و خساراتی که اقتصاد سودان در اثر جنگ متحمل شده، حدود ۱۰۸ میلیارد دلار برآورد شده است. وزارت کشاورزی و جنگل‌داری خسارت‌های وارده به بخش کشاورزی در طی دو سال جنگ را بیش از ۱۰ میلیارد دلار اعلام کرده است. در این مدت، دارایی‌ها از جمله تجهیزات مکانیکی و حرکتی تخریب یا غارت شده‌اند و تمامی ایستگاه‌های تحقیقاتی کشاورزی نابود شده‌اند. همچنین یک گزارش رسمی نشان داد که تخریب ناشی از جنگ، ویرانی هدفمند و غارت توسط نیروهای پشتیبانی سریع، ۹۰ درصد از بخش صنعت را تحت تأثیر قرار داده است. ۳۴۹۳ واحد صنعتی شامل صنایع بزرگ و متوسط در ایالت خارطوم و نیز ایالت‌های کردفان جنوبی و الجزیره آسیب‌دیده‌اند. بیش از ۲۵۰ هزار کارگر در این بخش مشغول به کار هستند و زیان‌های این بخش حدود ۳۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود. در بخش زیرساخت‌های عمومی مربوط به هوانوردی غیرنظامی، خسارت‌های سنگینی به فرودگاه‌ها، هواپیماهای مستقر، تجهیزات پشتیبانی زمینی، برج‌های مراقبت، سالن‌های مسافری و انبارهای کالا وارد شده است که مجموع این خسارات حدود ۳ میلیارد دلار برآورد شده است.

در خصوص بخش برق و آب، ایستگاه‌های آبرسانی در پایتخت و ایالت‌ها تخریب یا غارت شده‌اند، تعداد زیادی از ایستگاه‌های تولید برق، تأسیسات انتقال و دکل‌های فشار قوی و ضعیف نیز تخریب شده‌اند. زیان‌های این بخش نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است. همچنین در بخش زیرساخت‌های عمومی مرتبط با وزارتخانه‌ها و نهادها که شامل آتش‌سوزی‌ها و ویرانی در وزارتخانه‌ها، ادارات دولتی، تأسیسات عمومی، پل‌ها و جاده‌ها می‌شود، زیان‌ها حدود ۱۰ میلیارد دلار برآورد شده‌اند.

در سطح خسارت‌های وارد شده به بخش خصوصی و مردمی، طبق همان مطالعه جدید، همه بازارهای اصلی در ایالت خارطوم تخریب و غارت شده‌اند، شرکت‌های بزرگ و کوچک به آتش کشیده شده‌اند، دفاتر مرکزی و شعب تمامی بانک‌ها در خارطوم، الجزیره، سنار و دارفور تخریب شده‌اند و هتل‌های بزرگ و تأسیسات نیز غارت یا ویران شده‌اند. خسارت‌های وارد شده به بخش تجارت، گردشگری و هتل‌داری حدود ۱۰ میلیارد دلار برآورد شده‌اند.

در خصوص خانه‌ها، اموال شخصی و خودروهای مردم، تخمین زده می‌شود که حدود ۱۰ هزار منزل مسکونی تنها در ایالت خارطوم به‌طور کامل غارت شده‌اند، از جمله پول نقد و طلاهای موجود در آن‌ها. هزاران خانه نیز به‌طور کامل یا جزئی ویران شده‌اند. همچنین، برآورد می‌شود که نیروهای واکنش سریع بیش از ۴۰ هزار خودروی شخصی با انواع مختلف را مصادره کرده‌اند. مجموع خسارت‌های شخصی مردم نیز حدود ۱۰ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

این حاصل تلخ جنگ در سودان است؛ جنگی که آتش آن همچنان سبز و خشک را می‌سوزاند، به‌ویژه در دارفور که اکنون کانون درگیری‌هاست، درحالی‌که نیروهای واکنش سریع با پهپادها، مناطقی را هدف قرار می‌دهند که در کنترل ارتش قرار دارند، به‌ویژه ترانسفورماتورهای بزرگ برق در مناطق مروری، عطبره و دیگر شهرها؛ امری که رنج مردم را حتی در این ایالت‌هایی که امن پنداشته می‌شوند، بیشتر کرده است، حال آنکه در واقع چنین نیستند. آنچه امروز در جریان است، تأییدکننده همان چیزی است که از نخستین روز این جنگ لعنتی و بیهوده گفتیم این‌که این درگیری بنا نیست به‌زودی با یک پیروزی نظامی قاطع پایان یابد، بلکه قرار است برای مدتی ادامه یابد، میان پیشروی و عقب‌نشینی تا آمریکا بتواند اهداف خود را از این جنگ محقق کند؛ اهدافی که در درجه نخست کنار زدن مزدوران بریتانیا و اروپا از صحنه سیاسی سودان است و سپس شاید تسلط دادن مزدوران خود، یعنی نیروهای واکنش سریع، بر تمام دارفور؛ تا در صورتی که آمریکا بخواهد آن را جدا کند، در دست آنان باشد؛ اما دیگر مناطق سودان را به فرماندهان ارتش بسپارد؛ فرماندهانی که آمریکا می‌خواهد از آن‌ها بخواهد با رژیم یهود عادی‌سازی روابط کنند؛ امری که ترامپ در دوره ریاست‌جمهوری پیشین خود با دیدار البرهان با جنایتکار دوران، نتانیا، در شهر عنینیه اوگاندا، آغاز کرد.

در فوریه ۲۰۲۵ ما ندایی به مردم خود در سودان خطاب کردیم تا در برابر آن سه‌گانه‌ای که در جنایت پیش رفته است که آمریکا با دست‌های مردان خود از فرماندهان ارتش و نیروهای واکنش سریع در سودان به دنبال آن است، بایستند: تجزیه کشور با جدا کردن دارفور پس از جداسازی جنوب؛ عادی‌سازی روابط با رژیم یهودی که سرزمین مبارک را اشغال کرده و در آن فساد می‌گستراند؛ و سپس این جنگ سوزاننده میان مسلمانان. ما خواهان آنیم که کشور تنها یک ارتش داشته باشد؛ ارتشی که سلاح خود را به‌سوی کفار استعمارگر نشانه‌گیرد؛ و این همان پیروزی بزرگ است.

اکنون، از خلال این مقاله، بار دیگر ندای خود را به فرزندان وفادار سودان تکرار می‌کنیم، به‌ویژه به افسران، درجه‌داران، سربازان، صاحبان اندیشه، رؤسای قبایل و عشایر: بیایید همگی برای نجات کشور و بندگان از افتادن در آغوش کفار استعمارگر، چه آمریکا باشد یا بریتانیا، تلاش کنیم. برای وحدت کشور در سایه خلافت راشد بر منهج نبوت کار کنید؛ خلافتی که در آن در دنیا عزیز شویم، خشنودی پروردگاران را به دست آوریم و در آخرت از عذاب او نجات‌یافته و مشمول رضوان او گردیم.

برگرفته از شماره ۵۴۵ جریده الرایه